

Мигалик Валерія Володимирівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – д. е. н., професор Тулай О. І.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Піклування про здоров'я людей є найважливішою із соціальних функцій держави. Система охорони здоров'я України продемонструвала свою неефективність, про що свідчать показники її діяльності, які характеризуються низькою доступністю і якістю медичної допомоги, незадовільним станом здоров'я населення, високою смертністю населення. Спостерігається постійне зростання незадоволеності населення наявною системою надання медичної допомоги. Тому сьогодні здійснюються спроби реформування цієї системи.

Фінансове забезпечення охорони здоров'я є методом фінансового механізму, що визначає принципи, джерела і правові форми фінансування суб'єктів господарювання, діяльність яких спрямована на охорону, збереження, зміцнення та відновлення здоров'я громадян [1, с. 53]. Вагомим джерелом фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні є кошти державного і місцевих бюджетів, тоді як кошти, отримані з інших джерел – лише додатковий фінансовий ресурс. Тому основною формою фінансового забезпечення охорони здоров'я виступає бюджетне фінансування. Одним із шляхів використання додаткових джерел фінансування є запровадження обов'язкового медичного страхування. Цільовий характер обов'язкового медичного страхування дасть можливість планування і фінансового забезпечення гарантованого обсягу медичних послуг громадянам [2, с. 60; 3, с. 265; 4, с. 292].

За умов, які склались, об'єктивно виникає потреба суттєвого перегляду існуючої державної фінансової політики в галузі охорони здоров'я та реалізації заходів щодо підвищення ефективності її функціонування. До таких заходів можна віднести: вдосконалення законодавства; розвиток добровільного медичного страхування; запровадження обов'язкового медичного страхування; встановлення в закладах охорони здоров'я новітнього медичного обладнання; підвищення якості медичних послуг й усунення асиметрії інформації; підвищення мотивації та удосконалення оплати праці медичних працівників;

посилення ролі територіальних громад і трансформація ролі органів державної та місцевої влади у фінансуванні охорони здоров'я [5, с. 1137; 6, с. 97; 7, с. 22]. Також зростає значущість формування системи партнерства як конструктивного механізму взаємодії органів державної влади, приватного капіталу та громадського сектору задля вирішення проблемних питань у вітчизняній сфері охорони здоров'я [8, с. 92; 9, с. 236–237].

Ефективна система охорони здоров'я дає змогу забезпечувала якісними послугами кожного громадянина незалежно від його віку, статі, соціального статусу чи місця проживання. Державні фінансові ресурси у такій системі повинні функціонувати з максимальною ефективністю задля задоволення потреб тих людей, які потребують профілактичних, діагностичних чи лікувальних заходів відповідно до світових інноваційних тенденцій [10 с. 58; 11, с. 115]. Запровадження обов'язкового медичного страхування необхідно розглядати як багатофункціональну стратегію, що, з одного боку, може дозволити залучити додаткові кошти, а з іншого – сприяти підвищенню ефективності діяльності. Досвід провідних держав світу засвідчує, що саме обов'язкове медичне страхування є засобом, за допомогою якого реалізовується право громадян на безперешкодне отримання якісної медичної допомоги.

Література:

1. Тулай О. Фінансове забезпечення охорони репродуктивного здоров'я в умовах трансформаційної економічної системи: дис...канд. екон. наук: 08.04.01. Тернопіль, ТНЕУ, 2005. 208 с.
2. Тулай О.І. Особливості фінансування охорони репродуктивного здоров'я. *Фінанси України*. 2001. № 10. С. 59–62.
3. Тулай О.І. Проблемні аспекти впровадження медичного страхування у контексті реформування фінансової системи України. *Вісник Тернопільської академії народного господарства*. 2000. Випуск 9. С. 262–266.
4. Тулай О. І. Економічне обґрунтування необхідності реорганізації бюджетних установ охорони здоров'я України в контексті Європейської інтеграції. Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації : зб. тез доп. ІV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчен. (м. Тернопіль, 22–23 лют. 2007 р.):Ч. 2. Тернопіль: ТНЕУ. 2007. С. 291–293.

5. Руденко В. В. Сучасний стан фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 18. С. 1129–1138. URL: <http://economyandsociety.in.ua/journal-19/26-stati-19/2533-rudenko-v-v>.
6. Тулай О.І. Раціональне використання фінансових ресурсів у системі охорони репродуктивного здоров'я. *Вісник Тернопільської академії народного господарства*. 2003. Випуск 1. С. 94–98.
7. Тулай О.І. Фінансові відносини в охороні репродуктивного здоров'я України у контексті нормативно-правового регулювання підприємництва. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 2. С. 20–23.
8. Тулай О. І. Проблеми та перспективи державного фінансування системи охорони здоров'я в Україні. *Фінанси України*. 2016. № 4 (245). С. 84–99.
9. Тулай О. І. Державно-приватне партнерство в контексті модернізації фінансування сфери охорони здоров'я. *Економічний форум*. 2018. № 3. С. 235–239.
10. Тулай О. І., Магас М. О., Романів Т. А. Формування сучасної моделі фінансування охорони здоров'я як важлива складова сталого розвитку держави. Актуальні проблеми та перспективи розвитку національного господарства в умовах глобальної нестабільності : зб. тез доп. міжнар. форуму, м. Кременчук, 28–29 лист. 2018 р., Кременчук, 2018. С. 55–60.
11. Тулай О. І. Роль держави у фінансовому забезпеченні охорони здоров'я: Методологічні проблеми фінансової теорії та практики в умовах проведення системних реформ: зб. матер. Наук. конф. проф.-викл. складу ТНЕУ (м. Тернопіль, 10 квіт. 2013 р.): Тернопіль: вид. центр «Вектор». 2013. С. 113–116.

Мисько Тетяна Валеріївна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Круп'як І.Й.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах нераціональне використання залучених позик може призвести до збільшення обсягу державних запозичень і як наслідок – неплатоспроможності держави. Основними причинами нарощення обсягу державного боргу є щорічне збільшення дефіциту державного бюджету, нераціональне проведення політики формування боргових зобов'язань та постійний дефіцит платіжного балансу. При цьому